

INVENTARISATIE BOTSHOL 1968

Van 15-4-1968 tot en met 30-7-1968 werden in totaal 15 waarnemings-tochten ondernomen door dit 295 ha grote natuurgebied. Op deze tochten werden in totaal 89 vogelsoorten waargenomen, waaronder 49 broedvogelsoorten; van 3 soorten, te weten purperreiger, watersnip en visdiefje, werden geen vaststaande broedgevallen geconstateerd.

De waarnemingen werden in hoofdzaak verricht door A. Hartog en mevr. J. Alberts; enkele malen werd ook assistentie verleend door mej. T. Franssen, mevr. M. Maasland, en F. Versluys.

De broedvogels waren:

fuut	totaal minstens 7; 1 broedsel mislukt door sterfte van één der ouders; de 6 andere met resp. eerst 3, 2, 3, 2, 2, en 1 juveniel, resp. bij 't Fort; Kleine Wijde Zuid en Noord; Grote Wijde: 3 broedsels. Toen de jongen even groot waren als de ouders, waren er nog resp. 2, 2, 2, 1, 1, 1 juv.
woudaapje	onvoldoende waargenomen; echter minstens 3 territoria: bij 't Fort, Gat van Bram de Bruin en Moeras de Boer.
roerdomp	vermoedelijk 2 broedparen, n.l. omgeving 't Nauwe en nabij de Zeven Morgen.
wilde eend	niet geteld
wintertaling	zeker 1, n.l. bij 't Nauwe
zomertaling	tenminste 6 broedparen, n.l. bij IJsbaan, bij Putjes, bij Paardespul, en 3 op de weilanden.
slobeend	tenminste 5 broedparen, n.l. bij Paardespul, 2 bij Putjes en 2 bij de weilanden.
krooneend	onvoldoende geteld; echter minstens 6 territoria: bij Dunboomeiland, Putjes, Bokma-eiland, Achter 't Fort en 2 op Grote Wijde.
kuifeend	tenminste 1 broedgeval, op eiland in Grote Wijde
knobbelzwaan	1 verwilderd paar
boomvalk	1 paar met uiteindelijk 2 jongen
torenvalk	1 paar, aantal jongen onbekend
patrijs	minstens 1 broedpaar, n.l. Achter 't Fort.
fazant	niet geteld
waterral	minstens 2 paar, n.l. bij 't Nauwe en Zuidelijk deel Kleine Wijde
waterhoen	niet geteld
meerkoet	niet geteld
scholekster	niet geteld
kievit	niet geteld; echter minstens 2 terr. in de Putjes, voorts dan nog op weilanden
grutto	niet geteld; echter minstens 1 terr. in de Putjes, voorts dan nog op weilanden
tureluur	niet geteld
kokmeeuw	eieren 2 maal door kooiker geraapt, resp. + 600 en + 300; van laatste legsel kwamen nog + 25 jongen groot
zwarte stern	eerste kolonie: 22 nesten, verstoord, vermoedelijk door ratten; tweede kolonie: + 10 nesten, verstoord, vermoedelijk voornamelijk door publiek. daarna nog een kolonie van 9 nesten
houtduif	niet geteld
tortelduif	onvoldoende geteld; echter minstens 4 terr., n.l. Grote en Kleine Kooibos, Bokma-eiland, en t.o. de Pol.
koekoek	zeer veel aanwezig, ook ♀

rânsuil	onvolledig geteld, zeker 2 broedgevallen
wielewaal	1 broedpaar in Grote Kooibos
zwarte kraai	niet geteld
ekster	niet geteld
gaai	broedvogel in 1 paar; minstens 2 jongen, in Grote Kooibos
matkop	1 broedpoging in Grote Kooibos; mislukt - oorzaak onbekend
winterkoning	12 territoria
zanglijster	niet speciaal geteld; echter wel territoria in Kleine Kooibos en Kloosterkolk
merel	niet geteld
paapje	2 territoria, n.l. bij Botsholse dwarsdijk en bij 't Zwanegat
sprinkhaanrietzanger	minstens 1 territorium in Onverdeelde Helft
snor	12 territoria (NJN 1967: 6)
grote karekiet	7 " (" " 4)
kleine karekiet	10 " (" " 12)
rietzanger	60 " (" " 52)
zwartkop	2 " (" " 0)
tuinfluiter	10 " (" " 10)
grasmus	3 " (" " 2)
fitis	22 " (" " 21)
tjiftjaf	11 " (" " 12)
heggemus	1 territorium (" " 0)
kneu	minstens 4 broedparen. n.l. 2 in De Zeven Morgen, 1 in Grote Kooibos en 1 tussen Onverdeelde Helft en Moeras de Boer
rietgors	17 territoria (" " 19)

Naast deze 49 broedvogelsoorten, plus de 3 vermoedelijke (purperreiger, watersnip, visdiefje) broedvogelsoorten, zijn nog 37 andere vogelsoorten waargenomen, o.a.:

geoorde fuut	gedurende de gehele maand mei aanwezig op de Grote Wije, zelfs met 2 exx, zodat reeds aan een broedpoging gedacht werd.
aalscholver	steeds meerdere exx (tot 3 exx tegelijk in Kleine Wije) fouragerend in Botshol.
blauwe reiger	's avonds nog altijd slaappleats in Kleine Kooibos; geen broeden in Botshol.
witoogend	laatste weken mei en eerste week juni steeds een schuw paartje op Grote Wije. 5/7 1 ♂ (de Roever)
buizerd	gedurende winter; ook trek, n.l. 26/5/'68 1 ex hoog over in O.-richting over Grote Wije
sperwer	gedurende winter; 15/4/'68 2 x 1 o
wespendief	op trek, n.l. 26/5/'68 2 verschillende exx in N.O.-richting over resp. Hoge Wilgen en Pruilhoek
bruine kiekendief	31/7/'68 adult o bij Kloosterkolk
grauwe kiekendief	op trek, n.l. 28/4/'68 ad. ♂ in N.O.-richting over Grote Wije
oeverzwaluw	23/5/'68 1 ex in N.-richting over Grote Wije
baardmannetje	in winter in groepjes; voorts 21/4/'68 ♂ + ♀ bij 't Nauwe

Z.O.Z.

(Botshol - 1968, 3e blz)

Voorts zijn in de inventarisatieperiode nog waargenomen:
wulp, regenwulp, oeverloper, zwarte ruiter, kemphaan, zilvermeeuw,
stormmeeuw, gierzwaluw, veldleeuwerik, boerenzwaluw, huiszwaluw,
roek, kauw, koolmees, pimpelmees, staartmees, roodborst, graspieper,
witte kwikstaart, gele kwikstaart (de 3 laatstgenoemde broedvogel
langs dijk aan ZW-zijde van Botshol, evenals de - eerdergenoemde -
veldleeuwerik), groenling, vink, keep, huismus en ringmus.

Samengesteld door: A. Hartog
Admiralengracht 205hs,
Amsterdam - 15

Litteratuur: Vogelverslag 1967 Botshol - uitgave NJN afd. 9, Amsterdam.

=====

"Kleine wetenswaardigheden": OVER GOUDVINKEN, BARMSIJZEN en BONTE
STRANDLOPERS, door A.N. Swart

Er zijn enkele merkwaardige overeenkomsten bij de 3 bovengenoemde soorten.

De eerste overeenkomst is, dat de nominaatvormen *Pyrrhula p. pyrrhula* ("Grote goudvink"), *Carduelis f. flammea* ("Grote barmsijs") en *Calidris a. alpina* ("Grote bonte strandloper") alle 3 iets groter zijn dan de vormen *Pyrrhula p. europoea* (Goudvink), *Carduelis f. cabaret* (Kleine barmsijs) en *Calidris a. schinzii* (Kleine bonte strandloper). Deze grote vormen komen, zoals meestal, uit koudere streken.

De tweede overeenkomst is, dat deze grote vormen *P.p. Pyrrhula*, *C.f. flammea* en *C.a. alpina*, alleen maar trekvogel en/of wintergast zijn, terwijl de kleine vormen *P.p. europoea*, *C.f. cabaret* en *C.a. schinzii* bovendien broedvogel van Nederland zijn.

De derde overeenkomst is, dat de herfsttrek van de drie grote vormen later plaats vindt en de voorjaarstrek vroeger dan van de drie kleine vormen.

We weten dat de late voorjaarstrek van vele alpina's in Nederland overgaat in overzomereren, maar door de zeer moeilijke herkenbaarheid van *schinzii* is het nog niet bewezen dat dit met laatstgenoemde vorm minder het geval is. Het zou wel eens kunnen blijken, dat het overzomereren van *schinzii* een zeer algemeen verschijnsel is.

Dit overzomereren is zo belangrijk, omdat het vaak een aanloop is tot een of meerdere broedgevallen in de daaropvolgende jaren.
Voorbeelden: Grote zaagbek, Grauwe gans, Oeverloper, Sijs, Kleine barmsijs, Keep, Bonte kraai. In Duitsland en Engeland is *schinzii* evenals in Nederland een zeldzame broedvogel, vnl. in de kustgebieden.

Als wintervogel is onze broedvogel *Pyrrhula p. europoea* helemaal niet zeldzaam. Van *Carduelis f. cabaret* zijn mij minstens 16 winterwaarnemingen bekend, terwijl van de zeer moeilijk te herkennen *Calidris a. schinzii* slechts twee zekere winterwaarnemingen bekend zijn (21-1-1901, Tholen en 19-1-1940, Terschelling). Ook in Duitsland is deze vorm een zeer zeldzame overwinteraar. Op 14-1-1912 werden twee exemplaren geschoten op de broedplaats Priwall, in de monding van de Trave bij Lubeck (Werner Hagen).

A.N. Swart,
President Steynstraat 8^I,
Amsterdam - 5.
TF. 944625

Sw/vDr